

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónapra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 81. szám.

Csütörtök, április 9.

Forradalmárok.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, április 8.

Már azt hittük, hogy az obstrukciót örök időkre eltemettük az elhagyott parlamenti épület falaiban és ime, mint valami szellem, mely nem tud nyugovóra térni, jár siró árnyéka az új helyiségein át.

Az obstrukció nem akarja abban hagyni ennek a rettenetes parlamenti szerzőnek használatát s most még az indennit-javaslatra is kiterjed. A képmutatás azonban, melylyel magatartását indokolja az ellenzék, oly átlátszó, hogy csak némileg is elfogulatlanul gondolkodóknál nem lehet tévedésben a siker felől.

Ha a kisebbség a tárgyalás alá veendő törvényjavaslatok sorrendjét a többség akarata ellen akarja megállapítani, ha a korona ellen egyenes ellenállásba helyezkedik, ha hetikén kijelenti, hogy az olyan alkotmány, mely nem a kisebbség akarata szerint való, nem érdemes arra, hogy tovább is megőriztessék és a kormány rendszabályai ellen való ellenállását a kormány fejére mondott áradozó dicséret mellett a parlament megbénítása által érvényesíti, akkor az ilyen ellenzék teljesen forradalmi és az egyedüli sors, melyet megérdemel s mely kell, hogy utolérje őt, az, hogy a nemzet a halottak közé hajítja őt.

Oly kétségbeesett eszköz használata mellett, amilyen az obstrukció, a legmeggyőzőbb és a legszomorubb bizonyítékot nyerjük arra, hogy tulajdonképpen feladatának, a kormány és a többség ellenőrzésének, nem képes megfelelni az ellenzék, mert nem engedi meg a kormány cselekedeteit és a legfontosabb törvényjavaslatok tárgyalását.

Mindenek előtt még a parlament leg-
elemibb és legrégebb feladata, a budget
elkészítése tárgyában sincs magával tisztá-
ban. Mert hiszen a költségvetés letárgya-
lása nem annyira joga, mint inkább köte-
lessége a parlamentnek. Mint a jogtörténet
tanítja, a parlamentet egyáltalán e köteles-

ség teljesítése végett alkották és csak ebből keletkezett a parlament immunitása és ezzel a képviselők is.

Az ellenzék agyonbeszélése által az őszszel megakadályozta, hogy a bizottságban idejekorán elkészült költségvetés tárgyalásához lehessen fogni; folytatva az agyonbeszélést, az új év kezdetétől máig elfecsérelte az időt és most az ideiglenes költségvetést sem akarja, melyet pedig ő kényszerített rá a kormányra, határozathozatalhoz bocsátani.

A felelősség balgatag áthárítása a kormányra, mert ez csak az államszükségleteinek és a többség nézeteinek felel meg, nem pedig a kisebbség akaratának, oly perfidia, mely nem képes elhárítani azt a hatást, hogy a felelősség kizárólag az ellenzékre esik vissza.

Szell Kálmán miniszterelnök tegnap Bécsbe utazott, valószínűleg azért, hogy a koronának jelentést tegyen a helyzetről, miután az indennit-javaslat a szünet után ismét összeülő parlament napirendjén van.

Valószínűleg a döntéseket készítik elő arra nézve, hogy meddig szabad engedni, hogy a nemzetet gazdasági és kulturális fejlődésében, megakassza egy olyan ellenzék, melynek többé semmi sem szent s mely törvénytelen befolyásának és bitort hatalmának érvényesítését többre becsüli, mint a haza boldogságát. —n—s.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggeli 1/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/4 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délbán gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

Nagypéntek.

Elkövetkeztek a keresztény világ gyászos ünnepnapjai. A pálmák ünnepén még lelkesülő tömeg kísérté be az ősváros, Jeruzsálem falai közé a názáreti mestert, virágokat szórva utja elébe s néhány nap múlva ugyanez a tömeg követelte halálát Pilátustól:

— Feszítsd meg! Feszítsd meg őt!
És miután, látva a bekövetkezőket, a getcemáni kertbe visszavonult, hogy ott beszéljen atyjával, istenével — csütörtökön elárulta őt harminc ezüst pénzért egyike legjobban szeretett tanítványainak: Judás.

Ennek a napnak évfordulóján azóta minden esztendőben elnémulnak a keresztény templomok harangjai s a csendes gyásznak fekete pompája vonja be az egyházak hajóit, a szentek-szentjének oszlopait, amelyek közül csak a megváltás jelvénye ragyog felénk: a kereszt.

Ezelőtt ezernyolcszáz és hatvankilenc esztendővel, pénteki napon lett az önfeláldozás, az igazi szeretet szimbóluma az egész emberiség számára, az addig gyalázat fája: a krucifix! Akkor szegezték reá három vasszeggel a szeretet Istenét, Jézus Krisztust, akinek dicsőségét zengi azóta a föld kerekességének minden rétege, ahol csak ember él.

Holnap lesz az évfordulója ennek a gyászos napnak.

Századok merültek el azóta a semmiségbe és századok törték elő a végtelen úrból, nemzetek születtek és semmisültek meg, a harcok vérezőne borította be a földnek rögeit, melyekből azután kifarjadt a fű, a fa, a virág, az élet, melyet ismét elborított tengerek áradata: ám a pusztulás, a romok, a diadal, az új élet fölött csak egy eszmének ragyogása tündöklött, mindig fényesebben, annak az eszmének glóriája, amelyért Ő meghalt s amely sugárkévéjével átöleli az egész emberiséget.

A nagypéntek emlékezete annak az időnek, midőn létezése óta a legnagyobb változáson ment át az emberiség.

Midőn a gyűlölet helyett a szeretet vette át uralmát.

Midőn az eddig szolgáló nemzetek öntudatra ébredve a szabadság sziklaszirtjén törték szét bilincseiket.

Midőn nem egy esetben az elnyomókból a szabadság eszméinek hirdetői, apostolai, a Saulusokból Paulusok levének.

Ezt a nagy változást hirdeti nekünk az a kereszt is, mely ott áll a tenger partján, melynek lábát morajló tengerek hullama csókolja, de melynek számolyánál mégis révbe talál a hajótörött.

Ennek a nagy változásnak emlékeztető ünnepe a nagy péntek, mely amíg gyászával vonja be a multakba visszatekintő emlékezetünket, érezzük, hogy a gyászra öröm, az isteni tragédiára az isteni megdicsőülés fog következni.

Minden ezt hirdeti a sejtő gondolatnak. A mező, melynek halotti takarója ismét kizöldül, az erdő, mely már rügyeit pattantja a virágnak, a kis madár, melynek eddig elnémult ajaka ismét

A „TORONTÁL” tárcája.

A gólyafészkek.

A tavaszi árpa még nem tudott kibujni a rög alul, pedig már a gólyamadár is ott keringett a kémények fölött.

Furesza guszpus, de tudni való, hogy ilyenkor a tavalyi fészket keresi.

Pedig okos madár ez nagyon, de nem esoda, ha nyolchónapi távollét után nem lel mindjárt a régi kovártélyra. (Nemely kétlábu csak nyolc óra utánig marad el az ivóban, mégis eltéved.)

Abból azonban, hogy olyan sokáig van tétlül ez a nagy madár, nem az következik, hogy talán nem szereti ezt a jó magyar földet, ahol még az idegen jómadarak is békességben fészkelhetnek, hanem az a következik, hogy az esztendő tizenkét hónapjából nyolc hónapon át semmit sem terem a föld élelemre.

Nem esoda, ha kiéhezik a föld népe, míg ismét elhossa a gólyamadár a reménység tavaszát.

Elég az hozzá, hogy egy nagy eső, meg a nagy madár egyszerre érkeztek a szőgedi tanyákra.

Sem az eső, sem a gólyamadár nem szokott pedig mindétig a levegőgömbben maradni, azért is most leszálltak. Csakhogy az egyik elé kiszaladtak a tanyai gyermekek, de a másik elől be kellett húzódnia az eresz alá, mert nem suhogva, hanem kopogva jött. Olyan jegek estek, hogy megpattogott a vékonyabb cserépszindely a háztetőn.

Kis Rengő Balázs éppen a tornác alul nézte a viruló barackfáit.

Kissé elkomolyodott ugyan, mikor a sövényen kül látta a más pösi gyerekeit ugrálva és kiabálva, hogy: gólya, gólya, gilicze! De csak megtért a maga reménységéhez:

— Ugyan lösz-é hely még a levélnek is a fákon, avagy csupa barackból lösz az idén a tartálya?

Azt is elgondolta, hogy az a sok meggyfa, ha olyan piros lesz nyáron, amilyen fehér mostanság a virágtól, ugy csak a gyümölcsből kifizeti az árendát, de sőt, még kis üstön főzött jóféle pálinkának is marad a termésből. Az pedig nem megvetendő itóka éhomra.

A gólyamadár nem találta a tavalyi fészket.

Nem ám, mert Balázs ugy vélekszik vala őszszel, hogy akkor kell piacra vinni a szénát, mikor ára van. Tavaly pedig szűken lévén a szénatermés, addig rakta a nagy boglyát négy kerékre, míg a gólyafészkek is leszállt a tetejéről.

No, hogy nem is érdemes a hároméves szénát tovább tartani, mert csak illatját veszti, mint a levandula-virág; a harmadfűtínök meg kitelelnek már kukoricaszáron is.

Ez okból csupán az alacsonyabb hereboglya maradt meg a kert végében.

A gólyamadár arra szállt és mint okos madárhoz illő, a szárnya alá dugta a fejét, mivel hogy nagyokat koppant a jég a tollzatán.

Az asszony — mert, hogy a nélkül nem is lehet tanyás az embőr — összecsapta a kezeit

és hol égnék emelte, hol meg térdéig ejtette a sopánkodásban.

— Mőgmondtam, ugy-e embőr, hogy ne bántsd a gólyafészket! Ha kéményről szurják le, tüzet hoz, ha boglyáról . . .

— Ne bomolj, Eszter! Tudom, az eszöd hova jár. Vized akarsz mondani, de balta van benne, ami lefaragja a gyümölcsfát. De ezt ugy se a gólya hozta, hanem azért küldte ránk a vévőzet, mert nincs kinek add a kezibe a gyümölcsét, ha mőgérik.

Az asszonyt szíven érte a régi vád. Nem szőlt többet az urának, de annál inkább megverte a zokogásával. Arcára borította a kötőjét és ugy ment vaktában a szobába.

Hát igaz is, hogy az ember balgatag. Ha nincs kenyere, káromkodik; ha kenyere van, társat kíván hozzá. Mintha csak arra rendelte volna Isten a páros viaskodást, hogy a gólyamadár legyen békebíró benne.

Pedig aligha másként van a paraszti életben, mint ahogy ki is tudódik.

Mikor ugyanis a kártékony felleg odébb húzódt, Kis Rengő Balázs már együtt ment keret nézni az élete párjával.

Szomorú helyzet volt az nagyon. Vegyesen hevert a jég a virággal, mintha csak hó borította volna a fekete földet. Egy védett helyen mégis megmaradt egy apró cseresnyefa sértetlenül, a boglya tövében.

A boglyán egyenesbe húzta térdeit a hosszalábú gólyamadár és ugy nézett le az emberpárra, mintha mondani akarna valamit.

megcsendül, az Isten kis szárnyasának, a fecskének megjelenése, mely csak akkor tér vissza — a monda szerint — másik hazájából, ha az angyal elhengerítette a követ arról a sírról, a melyből feltámadott az Ige, az Eszme.

A legkomorabb fekete gyászünnepe üli holnap az egyház. A róm. kath. templomban dél-élelt 9 órákor istentisztelet, passio, Krisztus Urunk sirbatétele, utána magyar prédikáció. Az istentiszteletet tartja Szabó Ferenc apátplébános; a prédikációt Engel Ferenc. Délután 1/3 órákor lamentáció, utána német prédikáció. tartja Brunner Jakab. Este 6 órákor „Szentségbetétel“.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa ma délután fél 4 órákor ülést tartott. A tanácsülésben hozott fontosabb határozatokat lapunk holnap számában közöljük.

— **Április II.** Az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulója alkalmából április 14-én d. e. 10 órákor a r. kath. plébánia templomban ünnepies istentisztelet lesz, melyre hivatalosak a különböző hatóságok és intézetek. — Az izraelita templomban április 11-én ünneplik meg az évfordulót.

— **A protestánsok ünnepe.** A protestánsoknak nagypéntek a legnagyobb husvétünnepük. Ezen a napon úgy az ev. református, mint az ág. evangélikus templomokban istentiszteletet és prédikációt tartanak. A református templomban husvét első napján d. e. 9 órákor istentiszteletet tart uri szent vacsora osztással Szalay József lelkész. Délután 3 órákor ugyancsak Szalay lelkész prédikál. Hétfőn d. e. 9 órákor prédikál s urvacsorát oszt Béberauer Richárd budapesti lelkész. Itt említjük meg, hogy a nagybecskereki egyházhoz tartozó Törökbecsén husvét első napján d. e. 10 órákor tartatik ref. istentisztelet a Gaal tanító iskolájában. Prédikál s uri szentvacsorát oszt Béberauer Richárd budapesti lelkész.

— **Uj tisztí orvosok.** A tisztí orvosi vizsgák bizottsága a Budapesten március 16-tól április 3-ig tartott vizsgálatokon Torontálvármegyéből a következő orvosokat képesítette: Alexics Szilárd és Alexics Vladimir magánorvosok Pancsováról és Kolozs Mihály oppovai körorvos.

— **Elhunyt jegyző.** Augusztin Antal zombolyai jegyző haláláról, melyről tegnapi számunkban már megemlékeztünk, Zombolya előjárósága a következő gyászjelentést adta ki:

Zombolya község előjárósága legmélyebb fájdalommal tudatja közszeretben és köztiszteletben állott felejtethetlen jegyzőjének Augusztin Antalnak 1903. évi április hó 7-én éjjel 1/2 12 órákor 44 éves korában történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei 1903. évi április hó 9-én d. u. 4 órákor fognak a helybeli róm. kath. temetőben lévő családi sirboltban örök nyugalomra tetetni. Az elhunytban a község bölcs és tapintatos vezetőjét, tisztviselői kara igazságos fejét és jóakaróját, a szükségben szenvedők jó felkü pártfogójukat és tanácsadójukat, neje pedig példás, gyöngéd férjét veszítette el. Zombolyán, 1903. április hó 8-án. Béke legyen hamvai felett!

Eszter nem is állhatta szó nélkül. Könnyes szeméből kicsillogott a dévajság s odahajtotta fejét az ura vállára.

— Látja, hogy mégis maradt annyi gyümölcs, a mennyi annak az egynek ölég lősz...

Balázsnak tetszett az asszony arcára szállt pirulat. Nem is maradt adós a felelettel, de előbb szétnézett és csak akkor csókolta meg az asszony arcát. Mert nem szokás az a paraszti életben, hogy az ember, ámbár a madár előtt is csintalankodjék.

A gólyamadár hirtelen kerepelni kezdett, ami nem csap ugyan olyan zajt, mint a nagypénteki faharang; a légvándorainak azonban jobb halásuk van, mint a földvándorainak.

Csakhamar oda szállt a párja a kémény mellől, ahol meghúzódott a jég elől. Védelmére sietett az élete párjának, amelyiknek nem volt még elég száraz a tolla ahhoz, hogy fölrepüljön a jövevények elől.

Eszter az ura nyaka köré fonta a karját és perbe szállt a madárral:

— Csunya gólya vagy! Hogy is csunya! Tavaly is itt fészkelte hűjába.

A madár csak kerepelt. Most már a him is kontrázott neki és ketten pereltek az asszonynyal, aki egyre azt hajtogatta:

— Csunya vagy, — csunya vagy!

Balázs mosolyogva sandított az asszonyra, kinek arcán és gömbölyű állán apró gödröcskék termettek a mosolygó panaszbán.

— Ne bántsd Eszter, mert hogy megszegyenit az a madár.

— **A zsidók husvétja.** A zsidók husvétja, amely annak az emlékünnepe, hogy megszabadultak az egyptomiak rabszolgaságától, az idén össze esik a keresztények husvétjával. Zsidó polgártársaink szintén áhitattal áldoznak a nagy nap emlékének s szombaton és vasárnapon délelőtt 10 órákor és este fél 7 órákor ünnepi istentiszteletek lesznek a zsinagógában, ahol szombaton német, vasárnap délelőtt pedig magyar ünnepi szónoklat fog elhangzani.

— **A husvétünnep és a posta.** A postagazgatóság értesítése szerint a husvétünnepet megelőző szombaton, azaz folyó hó 11-én a postahivataloknak engedélyezett munkaszünet a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium rendeletére felfüggesztetett és hogy az összes postahivatalok a jelzett napon rendes hétköznapi szolgálatot fognak tartani.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, Albrecht Manó, a helybeli központi állami népiskola derék szolgája, ma délelőtt hosszú szenvedés után meghalt. Az elhunyt, kit a „Móni bácsi“ neve alatt városunk apraja, nagyja igen jól ismert, két évtizeden át állt a helybeli népiskola szolgálatában és ezen hosszú idő alatt hűsége és megbízhatósága által teljes mértékben kiérdemelte előjárójának megbecsülését. Halálát felesége és 3 leánya gyászolja.

— **A szerb egyházi dalegyet hangversenye.** Mint már említettük, a nagybecskereki szerb dalegyet e hó 12-én, husvét vasárnapján a hitközség olvasótermében egyházi hangversenyt rendez. A hangverseny műsora a következő: 1. Szokolov: „Téged Isten dicsérik“. 2. Lirin: „Dicsérik az Urat“. 3. Lirin: „Zsoltár“. 4. Mokranjac: „Graduale“. 5. Grigorijev: „Offertorium“. A műsorban felsorolt egyházi dalokat a dalegyet vegyeskara énekli. A hangverseny délután 5 órákor kezdődik. Beléptidij személyenként 1 korona.

— **Orkán.** Az idei április nem tagadja meg magát. Valóban olyan szeszélyes és bolondos, mint a milyen a hirt. Egy hét alatt majdnem mindennap más időnk volt. Mutogatta fehér fogát a dér és fagy, sűtkéretünk nyáriás verőfényben, megborzongatott bennünket égháboru, villámlás, mennydörgés, utána heves zápor, majd csöndes eső, ma pedig orkánserű szél nyargal végig mindenfelé, boszuságára a városi embernek, kinek szemét, száját telehordja porral és szomorúságra a gazdáknak, kiknek virágzó gyümölcsfáiról veri le a virágot. Miután minden elképzelhető időben volt már eddig részünk, méltó kíváncsisággal várhatjuk, hogy mi következik még.

— **A telepítés szedeigői.** Amióta a földmívelési kormány nagyobb szabású telepítési akciót kezdett, a humánus munkának szedeigői is akadnak, akik ígérek minden jót, szepet és busás hasznat huznak a szegény nép hiszékenységéből. A földmívelési minisztériumban észrevették, hogy lömegesen és gyanusan egyformán érkeznek a telepítési ügyek kérvényei és a becsapott nép védelmére most a földmívelési miniszter a hatóságokhoz a következő körlevelet adta ki: Az alföldről letelepülés iránt tömegesen hozzám

Az asszony beárnyékolta szemét hosszú, barna szemhájával, mert a férfinak a szeme is nevetett, az pedig többet mond az elejtett szónál.

Lehajolt egy felgyekvő pipavirágért és kiké a dolga után látott.

A gólyapár azonban el nem röpült. Még délben is ott ácsorogtak a boglya tetejen. Sőt a him nagyon is szemügyre vette a helyzetet. Körültaposták kissé a boglya tetejét, aztán ismét csak tanakodtak, kerepeltek.

Eszter a pitvarajtóból nézte őket. Csak akkor vette észre, hogy az ura a háta mögött van, mikor a jó muskatalyodhány illata kék füstben húzódtott ki a homlokfa alatt.

— Nézze azt a bohó madarat.

— Látom.

— Mégis csak ide huz a szive.

— Ugy a.

— Pedig leszurta ám a tavalyi fészket.

— Tehettem volna jobban is, de csak köllött a széna ára. Abból vöttem neköd viganót, mög maradt még miegyébre is.

A miegyébben minden benne van, amit paraszti nyelven nem szokás kimondani.

Az asszony el is értette és befordult a konyhába, a gólyamadár pedig leszált a kertbe. Méltóságos léptekkel járt a fák alatt: szedte össze a jégverte száraz galyakat és felvitte a párjának, hogy építsen belőle kastélyt a szerezerelemnek.

Meg hogy közelben is akart tán maradni, mert nem sokára szükség lesz rá a tanyai háznál.

Fodor Gyula.

érkező kérvények tárgyalásánál kitűnt, hogy egyesek a kérvények szerkesztésével üzletszerűen foglalkoznak és a beiratkozási, valamint a kérvényezési díjakból busás jövedelmet élveznek. Az illetők nem ritkán azzal tévesztik meg a könnyen hívó népet, hogy a kormánytól megbízást színelnek telepesek toborzására. Miután az állannak telepesek toborzásánál közvetítésre szüksége nincsen és ilyen közvetítésre fölhatalmazást senkinek sem ad, sziveskedjék intézkedni azirant, hogy a közönség a nép jöbízeműségével visszaelő ilyen és hasonló, egyre gyakrabban ismétlődő üzelmekre alkalmas módon figyelmessé tétessék.

— **A szönyeggyárból.** A Torontáli szönyeggyár csodválasztmányja tegnap este ülést tartott, melyben utasította a tömeggondnokot, hogy a gyárat Dunygerszki Lázárnak átadja. Értesülésünk szerint a gyár megtartja nevét.

— **A baja-bátaszéki hid.** Egy hónapi szorgos munkásság után a Baján időző mérnök-bizottság befejezte a baja-bátaszéki áthidalás előmunkálatait, melyek alapján most már eldől, hogy a hidat közvetlenül Baján építsék ki. Geduly Gyula miniszteri tanácsos, a m. kir. államvasutak építési főosztályának igazgatója a múlt héten egy nagyobb szakbizottság kíséretében Bajára érkezett a teljesített előmunkálatok felülvizsgálására és annak végleges megállapítása végett, hogy az áthidalás hol fog megtörténni. Ezen bizottság tagjai Faragó Lipót min. tanácsos, Czekelius Aladar, Mencer Lajos, Nagy Ödön műszaki tanácsosok, Novák Bertalan és Breidl Karoly vasuti felügyelők, kik Schmausz Endre főispán és Hegedüs Aladar dr. polgármester kíséretében végleg megállapították a vasuti vonal és a hid irányát, mely szerint a hid a Spitzer-féle szeszgyár mögött mintegy 250 méternyire fog megépítetni. Kijátásba helyezte a budapesti bizottság, hogy Láng Lajos kereskedelmi miniszter is el fog menni az előmunkálatok megtekintésére. — Tegnap Pécsen nagy értekezlet volt az áthidalás ügyében, melyen az vitatták, hogy hol lenne jobb az áthidalás. Határozatot az értekezlet nem hozott, hanem a fölmerült eszméket tanulmányozni fogják.

— **A Béga szabályozása.** A felső Béga szabályozásáról, illetőleg a Temesvár és Kis-Topolovec között fekvő bégai fauszató-csatorna hajózhatóvá tételéről terjedelmes és nagyérdékű emlékiratot terjesztett Darányi Ignác földmívelési ügyi miniszter elé Ambrózy István báró nagybirtokos, főrendiházi tag, aki saját birtokán nagy vizerőtelepet és öntözőművet létesít s ez alkalomból behatóan tanulmányozta a bégai vidék viszonyait s az ezzel összefüggő összes gazdasági, közlekedési és ipari kérdéseket. Eless kritika tárgyává teszi a magyar gazdaközönség megrögzött vízfélelmét, mely csak az árvíz elleni védelemre tereli az összes törekvéseket, pedig a víznél becsesebb termékenyítő elem nincs. Ambrózy báró érdekes képet nyújt a Béga szabályozása és vízi erejének okszerű kihasználása kapcsán az egész vidéken várható gazdasági lendületről s az alapítandó új gyárakról, melyeknek tervei már jórészt készen vannak, de addig, amíg a vízierő kihasználásával olcsó villamos erő nincsen, meg nem valósíthatók. Az értékes tanulmány megérdemli, hogy ország-szerte figyelemre méltassák.

— **Uj fürdőorvos Buziáson.** Dr. Packi Miklós sebész és nőorvos, a drezdai női klinika és a budapesti Rökus-kórház sebészeti osztályának volt segédorvosa, az idei fürdőszézonban Buziáson új magánygyakorlatot.

— **Tilos a tánc.** Reitter Oszkár rendőrkapitány Felső Muzslyán husvét másodnapjára az összes ottani nyilvános helyeken betiltotta a táncot. A tilalom azért van, mert husvét alkalmával Felső-Muzslyán sok a szabadságon levő katona s a tapasztalat azt mutatja, hogy ilyenkor tömeges a verekedés. Ennek akarja a rendőrség ilyen módon elejét venni. A muzslyai fiatalság között persze most nagy az elkezeredés.

— **Csontváz a püspöki palotában.** Temesvárról írják: A róm. kath. püspöki palota hátulsó részénél szükségessé vált az épület alapzatának aláépítése, melyet Fichtner építésze bízta. Ásás közben a munkások különös leletre bukkantak és pedig egy rég kiveszett állatfaj koponyájára. A különös koponyán agancsok és agyarak vannak, fogairól pedig arra lehet következtetni, hogy az állat növénynyel táplálkozott. A ritka leletet átadták a Délmagyarországi Múzeumnak.

— **A lopott baromfiak.** Kovács Józsefnél, aki egy Jankahid melletti tanyán lakik, a napokban tolvaj járt, aki a ketrecből 7 pár szép baromfit lopott el. Kovácsné rögtön észrevette, hogy tolvaj járt az udvaron, de nem panaszkodott mindjárt a rendőrségnek, hanem bejött Nagybecskerekre s a keddi hetivásáron szemlét tartott a baromfiak fölött. És a szemle sikerrel járt, mert tényleg meg is találta a baromfiakat egy Nesztorov Miléva nevű kofánál, akivel rögtön a rendőrségre ment. Itt Nesztorov elmondotta, hogy a baromfiakat egy sovány magyar asszonytól vette. Berkes Lajos rendőrhadnagy, aki a leírásból sejtette, hogy ki lehet a tolvaj, megidőzte Korcsmáros Mátyásné, egy ismert enyveskező asszonyt, akinek

már sok baja volt a rendőrséggel. Korcsmárosné természetesen tagadta eleinte, hogy valami köze volna a baromfiakhoz, később azonban bevallotta, hogy ő a baromfiakat egy ismeretlen nőtől vette, akit nem tudott megnevezni. A rendőrség most tovább nyomoz.

Meteor időjárás. A szegedi Meteor a következőket írja: A husvéti ünnepek jól körítve vannak csomópontokkal, így azokon állandó szép időnk lehet. Husvét másodnapja kellemesebbnek ígérkezik, mint az első. Két veszedelmes napja van még e hónapnak: a 20-iki és 30-iki csomópont, amikor újra fagytól tarthatunk. Még május 18-án is feltehetően a fagytól, mert az alapjelleg e csomópontokon is hideg és csak a közbejövő napoktól véthetnek gátat, amit azonban a nap megfigyelése által már előlegesen 8-10-13 nappal előbb megtudhatunk, így a védekezésre is elkészülhetünk. E hónap változási csomópontjai: 10., 11., 12., 13., 19., 20., 23., 27., 28. és 30-ra esnek.

Borzalmas öngyilkosság. Borzalmas módon vetett véget ma életének Schneider Jakab, a főgimnázium kertésze. A 64 éves ember ugyanis ma délután fél 3 órakor bevonult a főgimnázium kertjében levő házikójába s itt vízzel töltött pisztolyal szájába lött. A rettenetes lövés darabokra tépte fejét s agyveleje szerteszét fröcscent. Tettének okát nem tudják, valószínű azonban, hogy deliriumos pillanatban nyult a fegyverhez, mert az öreg kertész erősen élt pálnival. Holttestét bevitték a halottas kamrába.

Irodalom.

*** Kisteleki Ede könyve.** „Feltámadunk” címmel egy kötet költeményt bocsátott közre Kisteleki Ede, a szegedi íróvilág országos nevű poéta-tagja. A könyv csupa szárnyaló, hazafias és vallásos költemény foglalja. A szép és nemes dolgok kedvelője igaz gyönyörűséget talál bennük. Nem kételkedünk, hogy a „Feltámadunk” verseit készségesen fogja megszereni az irodalmat kedvelő közönség. Kisteleki Ede könyve épen husvét előtt, a feltámadás magasztos ünnepére jelenik meg s így a legszebb vallásos érzelmekek mintegy szerves kapcsolatban van. A könyv ára 2 korona s kapható minden könyvkereskedésben. Kisteleki költeményeinek méltatására még visszatérünk.

*** Drámai pályázat.** A debreceni Csokonai-kör a Telegdi Kovács László alapítványból pályázatot hirdet a következő feltételekkel: 1. Kivántatik legfőleg egy háromfelvonásos dráma, melynek tárgya lehetőleg Debrecen multjával kapcsolatos. 2. Pályadíj 800 korona, mely csak irodalmi értékű és színpadi hatást ígérő műnek adható ki. 3. A pályamű más kezével írva, jelíges levéllel ellátva, folyó évi október hó 15-éig küldendő be a kör titkári hivatalához.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Véres pástorválasztás. A múlt év december 1-én Beodrán pástorválasztás volt. Tyurtyin Zsiva és Usokov Mladen beodrai lakosok szintén pályáztak ez állásra. Választás közben Tyurtyin egy csekélység fölött hevesen összeszóllalkozott Radonits Nova beodrai földmivelvel, aki szintén részt vett a választásnál, de tettelegességre akkor még nem került a dolog. A választás után Radonits néhány cimborájával elment Erdmann Bernát korcsmájába, ahol egy darab ideig esendesen időgáltak. Délután aztán Usokov és Tyurtyin is a korcsmába vetődtek és Usokov egyenesen odament ahhoz az asztalhoz, ahol Radonics és társai voltak, a kikkel meg is ivott egy pohárka pálinkát s csak midőn távozott az asztaltól, fakadt ki Radonits ellen, akit hangos szitkokkal illetett. Radonits ezt természetesen nem hagyta s nélkül hanem dula-kodni kezdett szidalmazójával. Ekkor Tyurtyin is közbevetette magát, de ezt Radonits egy pálinkás-üveggel úgy szemén ütötte, hogy Tyurtyin két hétre reá a nagyikindai kórházban agyhártyalobban meghalt. Az ügyet dr. Polgár Sándor elnöklésével ma tárgyalta a nagybecskereki törvényszék. A tanúk majdnem mindnyájan Radonits mellett vallottak s eskü alatt is bizonyították, hogy a verekedést Usokov és Tyurtyin idézték elő, kik afeletti bosszúságokban, hogy nem őket választották meg pástoroknak, belekötötték Radonitsba. Dr. Lauka József királyi alügyész, aki jogos önvédelem esetét látta fennforogni s ezért elejtette a vádat s mivel a magánpanaszos, az elhunyt Tyurtyin rokona, azt nem vette át, a királyi törvényszék Radonicsot a vád alól fölmentette.

§ Nagyörsiek a szegedi esküdttörvényszék előtt. A nagyörsi népbank igazgatósága került tegnap rágalmazás miatt a szegedi esküdttörvényszék elé. Az ügy főbb vonásaiban, mint a „Szegedi Napló” írja, a következő: Az elmúlt év folyamán a nagyörsi Népbank rendes évi közgyűlést tartott és ez alkalommal az igazgatóság nyíltan olyan vádakkal

illette ifj. Wolf Miklós vezérigazgatót, amelyek bizonyítás nélkül több rendbeli rágalmazást foglalnak magukban. Föl volt említve többek között, hogy Wolf Miklós a hitelképes egyéneknek olesőbb pénzt ajánlott saját vagyonából, mint az intézet, továbbá két lakást biztosított magának az intézet kárára, holott egy illetve volna jog szerint, saját pénzt kivette a bankból és más intézetben helyezte el, olyan magánéletet folytatott, amely fesslettsége által bizalmatlanságot ebresztett és megrendítette a hitelképességet, vadházasságban élt és mielőtt asszonyát elbocsátotta magától, éjjel titkon egybekelt egy másik cselédleánnyal, egyébként pedig az intézetet folyton károsítani igyekezett és levelet írt a betevőknek, hogy vegyék vissza a Népbankba helyezett pénzüket. Ezeket a szép számmal elsorolt vádakat nemcsak fölolvasták a közgyűlésen, hanem kinyomatták és szétküldötték az összes érdekeltékhez is. Az igazgatóság tagjai, akik valamennyien aláírták az iratot: Buding Károly, Schmidling Jakab, Frecot Adolf, Wolf Domonkos, Kiefer Henrik, Barison Lajos, Schreiber György és Kiefer Péter. A megrágalmazott ifj. Wolf Miklós panaszt emelt igazgatótársai ellen nyilvános uton elkövetett rágalmazás címén. A kir. ügyészség nem vette át a vádat és így az ügy most főmagánvadás alapján foglalkoztatja a szegedi kir. esküdttörvényszék. A bíróság elsőben is a nyolc vádlottat hallgatta ki. Ezek valamennyien azt állítják, hogy a felhozott vádak való tények és minden állításukat bizonyítani kívánják. Természetesen a vádak nagy tömegénél fogva igen hosszú bizonyítási eljárás van kilátásban. Tegnap 15 tanut hallgattak ki és a tárgyalást ma és holnap folytatják.

TÁVIRATOK.

Lábmosás az udvarnál.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: Nagycsütörtök alkalmából a király ma nagy ünnepélyességgel elvégezte a szokásos lábmosást, amelyen 12 aggastyánnak mosta meg a lábát. A szertartáson jelen voltak az összes főhercegek és udvari méltóságok. A szertartás után az öregeket a király megajándékozta.

A szerb államcsiny.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: Meggondoltabb politikai körökben attól tartanak, hogy a szerb király legutóbbi cselekedete nem lesz javára az uralkodóháznak. A szenátus és az államtanács ujonnan kinevezett tagjainak névsora mutatja, hogy a király le akarja rázni a nyakáról a radikálisokat. Erre utal már az a körülmény, hogy a kormány (Cincar-Markovics) a szenátus (Belimarkovics) és az államtanács (Bogicsevics) élére egyaránt egy-egy hűséges generálisát állította. Amde ha meg akarja tartani a visszaállított alkotmányt, úgy előbb utóbb el kell rendelnie a választást a képviselőház és a szenátus részére. És akkor a megválasztandó többsége, minden valószínűség szerint, megint csak a radikálisokból kerül ki s ezek ismét legnagyobb elkeseredéssel szállnak szembe a királlyal.

A fővárosi villamos-vasutasok sztrájkja.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti közuti villamos-vasutársaság alkalmazottjai és a vezetőség között meg-egyezés még mindig nem jött létre s így a sztrájk tovább tart. Az igazgatóság értesítette a sztrájkolókat, hogy ha ma szolgálatba állanak, minden megtorlás nélkül visszafogadják őket.

A szocialisták fáklýásmenete.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti szocialisták egyik vezetőjük, Bokányi Kőfaragónak fáklýásmenetet akartak rendezni vasárnap. Kétezer fáklýást és 40000 főnyi menetet jelentettek be a rendőrségnek, a mely azonban a fáklýásmenetet nem engedte meg.

Kettős gyilkosság az utcán.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagyváradról jelentik: Biharujfalun tegnap este a fő-utcán több legény megtámadta Horváth Imre jómódu gazda 18 éves fiát és Kondá János 35 éves gazdaembert s mindkettőt agyonverték. A tettesek elmenekültek s most a csendőrség nyomozza őket.

Szerencsétlenség a magyar tengeren.

Budapest, április 9. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fiuméből jelentik, hogy a tegnap délután hirtelen keletkezett szélroham alkalmával egy Chersobol Vallon kikötőbe indult vitorlás, melyen összesen tizenegy utas volt, hirtelen fölborult. A tizenegy utas közül négyen: három fiatal asszony és egy férfi a tengerbe veszttek, míg a többiek a fölborult vitorlásba kapaszkodva megmenekültek.

Határidő-üzlet.

Budapest, április 9. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tőzsdén az árak kisebb nagyobb mértékben emelkedtek. Déli zárhatkor a következő árakat jegyezték:

Buza áprilisra	7.60—7.61
Buza májusra	7.52—7.53
Buza októberre	7.47—7.48
Rózs áprilisra	6.65—6.67
Rózs októberre	6.40—6.41
Tengeri (májusra)	6.06—6.07
Tengeri (júliusra)	6.12—6.14
Zab (áprilisra)	6.03—6.04

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről. Érvényes 1902. október hó 1-től.

Érkezik:

- a) A nagybecskereki pályaudvarra: Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 34 p. Pancsováról: délután 5 óra 55 p. Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p. Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.
- b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra: Zombolyáról, Verseczről, Alibanarról és Temesvárról: este 7 óra 15 p. Kódosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p. Pancsováról: reggel 7 óra 23 p. Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

- a) A nagybecskereki pályaudvarról: Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 50 p. Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p. Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p. Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
- b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról: Temesvár, Versecz, Antalhalva—Pancsova és Alibanarra: reggel 3 óra 33 p. Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 54 p.; délután 5 óra 10 p. Kódosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 23 p.

2311/polg. 1903. sz.

323—3.1

HIRDETME NY.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint birtokbíróság közhírré teszi, hogy a szegedi m. kir. folyammérnöki hivatal, mint kisajátítónak Aracs község határában a 95. számú tiszai átvágás anyagának töltésszerű elhelyezésére szükséges területek kisajátítása iránti ügyében a kártalanítási eljárás megindítván, a helyszíni tárgyalás határnapjául az 1903. évi május hó 27. napjának d. e. 8 órája Aracs községhezához kitűzetik.

A kitűzött tárgyalásra a kisajátító Aracs község mint telekkönyvi tulajdonos, nemkülönben a többi telekkönyvi érdekelt egyénenként külön s a távollevők és ismeretlen tartózkodásuak részére ezenel kinevezett gondnok dr. Fried Albert nagybecskereki ügyvéd megidéztenek azzal, hogy az érdeklettek elmaradása, a kártalanítás fölött hozandó érdemleges határozatot nem gátolja; az egyéni külön értesítésnek elmaradása, vagy a tárgyalásról elmaradás miatt igazolásnak helye nincs.

Kelt Nagybecskereken, a kir. törvényszék mint polg. bíróságnak, 1903. évi március hó 27. napján tartott üléséből.

Puskás Dezső, Dr. Duka László, jegyző. elnök h.

Hirdetmény.

Feketető község határában a vadászati jog folyó évi április 26-án d. e. 10 órakor nyilvános árverés útján 6 egymásután következő évre bérbe fog adani, feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Feketető, 1903. április 4-én.

314—3.3

Az előjáróság.

Torontálmegye zombolyai járás főszolgabírájától.
2578. sz. 1903. 322-3.1

Pályázati hirdetmény.

Kun-Szöllős községben évi 800 korona fizetéssel rendszeresített segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint szabályszerű kérvényüket hozzám folyó évi május hó 4-éig nyújtják be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

Zombolya, 1903. évi április hó 8-án.

Föris,
főszolgabíró.

Minden helységben
kerestetnek
Jóvaló ügyökök
magas provízió és fixum mellett.
Tudakozódások Budapest főposta
231. sz. postafiók intézendők.

321-6.1

Torontálmegye törökbecsei járás főszolgabírájától.
1390. sz. 1903. 319-3.3

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye törökbecsei járásba bekebelezett Torda nagyközségben a jegyzői állás nyugdíjazás következtében megüresedvén, annak betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy törvényes minősítésüket igazoló okmányokkal, valamint eddigi alkalmaztatásukra vonatkozó bizonylatokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi május hó 25-ig nyújtják be.

Javaslatom az: 1200 korona törzsfizetés; adó és költségmentes használatra 4 hold szántóföld; szabad lakás és hozzátartozó kert díjmentes használata és a magánmunkálatokért szabályrendelet szerint járó díjak Anyakönyvvezetői tiszteletdíj címén a jegyző 160 koronát kap.

Törökbecse, 1903. április hó 4-én.

Dr. Welichna,
szolgabíró.

„Turul”-cipőgyár
részvénytársaság
ezelőtt „Mödlingi cipőgyár”
Nagybecskerek,
Hunyadi-utca 611.
Herzfeld-tele ház.

Bámulatosan olcsók, szolidak, tartósak és erősek cipőárunk.
Legelegánsabb és legújabb facon.
Óriási választék:

Férfi cugos cipő	250 forint és feljebb
Férfi hegymászó (Bergst.) cipő	275 forint és feljebb
Férfi barna hegymászó cipő	350 forint és feljebb
Női cugos cipő	230 forint és feljebb
Női gombos és fűzős cipő, fekete és színes	250 forint és feljebb
Női alkalmi cipő csokorral	1- forint és feljebb
Gyermekek fűzős és gombos cipő, fekete és színes	80 krajcár és feljebb.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Kisebb javításokat ingyen eszközölünk.
299-20.4

A párdányi főszolgabíróaságtól.
1055/1903. ki. szám. 318-3.3

Pályázati hirdetmény.

Szerbcszentmárton községében a községi szülésznői állás elhalálozás folytán üresedésbe jöven, a pályázat ezennel kiíratik s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényeiket alólírott hivatalhoz 1903. évi április hó 18-áig nyújtják be. A később beérkezett folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Ezen állás évi 180 korona fizetéssel van egybekötve és azonfelül minden szülésnél való közreműködésért 2 korona díj jár. Köteles azonban a szegényeknél teljesen ingyen közreműködni.

A választás napja később fog közölni.
Párdány, 1903. évi április hó 1-én.

Torontálmegye párdányi járás
főszolgabírói hivatala.

Kiadó családi lakás.

Az újonnan átalakított Écskai-utcai 10 szám alatti ház, mely 4 szobából áll, zárt folyosóval, élskamrával, cselédszobával, pincével és a szükséges mellékhelyiségekkel el van látva, szép parkirozott udvara van, május 1-ére kiadó.

Bővebbet

Csusner Lajosnál.

306-3.3

Ujdonság!

Liptay István

újonnan berendezett elsőrendű férfi divatüzletében a legdivatósabb angol és francia gyártmányú kalapok, nyakkendők, cipők, férfi ingek, gallérok, keztük, valódi angol paletok stb. a legjutányosabban beszerezhetők.

Ingek mérték szerint jutányos áron megrendelhetők.

269-x.7

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy cipészüzletemben legújabb divatu, elegáns

ur-, női- és gyermek-czipőkből

kifogástalan minőségben és tartós kivitelben ezentul

= állandó raktárt =

tartok.

Midőn ezen körülményt a t. vevőim tudomására hozni batorkodom, egyszersmind köszönetet mondok eddigi irántam tanúsított bizalmáért és jóindulatáért, a mit továbbra kiérdemelni ezentul is főtörekvésem lesz.

Kiváló tisztelettel

Kertész A.

czipőüzlet Nagybecskereken
(az áll. elemi népiskola épületében).

309-3.3

Női- és leány-

Saccok.

Paletot-k.

Gallérok.

Jaquetek.

Feltűző olcsó árak.

Férfi- és fiu-

öltözetek.

Felöltők.

Raglanok.

Costumok stb.

Legújabb választék.

Tavaszi 1903.

Tavaszi 1903.

249-20.18

Hirdetmény.

Egyházaskér község határában a vadászati jog folyó évi április hó 25-én d. u. 3 órakor nyilvános árverés útján 6 egymásután következő évre bérbe fog adatni, feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Egyházaskér, 1903. április 4-én.

315-3.3

Az előjárásag.

Elsőrendű
köszén.
Drenkovai elsőrendű aknaszenet, gépfűtésre nagyon alkalmas, ajánl legolcsóbban
Grünberger Adolf
Aradáci-ut 1. sz.
ezelőtt Steigerwald féle fatelep.
280-10.5

BÉRBE ADOM

folyó évi május hó 1-től

HÁZAMAT,

amely egy lakásból áll, 5 szoba, konyha, kamra, mosókonyha, pince, padlás és fűszekamra. Parkirozott udvar, gyümölcs- és konyhakert, valamint egy 20 méter hosszú kukorica-kotárka.

Bővebb felvilágosítást ad: özv. Krsztics Johanna, a mellette levő házban, vagy levélileg alólírott.

Krsztics János,

ügyvéd,
Módoson.

221-x.15